

Uudenmaan ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) on Suomen luonnonsuojeluliiton ja Uudenmaan ympäristönsuojelupiirin paikallisyhdistys sekä Natur och Miljön paikallisyhdistys Helsingissä.

Asia: Helsyn mielipide ehdotuksesta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi

Vesienhoitosuunnitelman tavoitteena on saavuttaa vesienhoitoalueen vesien hyvä ekologinen tila vuoteen 2015 mennessä. Helsyn mielestä Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitosuunnitelma sekä Uudenmaan pinta- ja pohjavesien toimenpideohjelmat antavat kattavasti tietoa ja toimivat hyvänä lähtötilanteena tulevaisuuden vesienhoitotyölle. Erityisesti Helsy haluaa kiittää lukuisista maankäyttöön ja hulevesien käsittelyyn liittyvistä toimenpide-ehdotuksista Helsingin seudulla. Helsy ei kannata tavoitteiden toteutumisen siirtämistä vuodesta 2015 vuoteen 2027. Helsyn mielestä kaikkien ehdotettujen toimenpiteiden käyttöönottamista tulisi ehdottomasti vauhdittaa.

Vuodesta 2008 lähtien pintavedet arvioidaan uuden luokittelun keinoin. Vesien tilaa ei enää tarkastella pelkästään veden laadun ja kelpoisuuden kannalta, vaan myös ekosysteemin tila (esimerkiksi kalojen, pohjaeläinten ja vesikasvien) otetaan tarkasteluissa Näin ollen nykyinen pintavesien seurantaohjelmaverkosto ei ole riittävän kattava eikä monipuolinen. Vesien ekologisen tilan seuraamiseksi ja hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi Helsy vaatii vesien **seurannan huomattavaa tehostamista ja monipuolistamista**. Tämä edellyttäisi erityisesti rannikkovesien seurantapisteiden lukumäärän lisäämistä. Tilanne saariston eri vesienhoitoalueilla sekä niiden sisälläkin voi vaihdella melkoisesti, eikä pelkkä mallintamisen lisääminen riitä ekologisen tilan seurantaan sisäsaaristossa (Vesien seuranta ja tila, luvut 8,9 ja 11).

Helsy toivoo ilmastonmuutoksen ja sen vaikutuksiin varautumisen näkyvän selvemmin vesienhoitosuunnitelmassa ja toimenpidesuunnitelmassa. Tärkeimpien vaikutuksien on arvioitu kohdistuvan valuntaan, virtaukseen ja veden korkeuteen. Helsyn mielestä tämä antaisi aiheita maatalouteen kohdistuvien ehdotusten tehostettuun käyttöönottoon. Yhteiskuntasuunnittelun osalta tehokkaaseen ja monipuoliseen hulevesien hallintaan ja jätevesien käsittelyyn tulisi ohjata tarpeeksi resursseja.

Rakentamattomien ranta-alueiden kaavoituksessa, varsinkin rannikkoalueilla, tulee ehdottomasti ottaa huomioon vedenpinnan nousu tulevaisuudessa. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon vedenpinnan nousemisen vaikutukset myös nykyisiin rantaekosysteemeihin, ja mahdollistaa rannoilla esiintyvien tärkeiden luontotyyppien siirtyminen korkeammalle, ilman että rakennettu ympäristö olisi sen esteenä. Tämä näkökulma vaatii yhdyskuntasuunnittelulta ja liikennesuunnittelulta pitkän aikavälin suunnitelmia ja ohjelmia. Näin ollen ranta-alueet kuuluvat

Helsyn mielestä ohjelman luvun 5 mukaisiin "erityisiin alueisiin", ja ne tulee ottaa sellaisina suunnittelussa huomioon. Puolet Itämeren vesi- ja ranta-alueiden luontotyypeistä ovat erittäin uhanalaisia tai vaarantuneita. Kun otetaan huomioon, että taajama-asutus kasvoi Uudellamaalla vuosina 1980-2005 n. 50 %, tulee vesi- ja rantaluontotyyppien suojelua nopeuttaa.

Helsingissäkin on paljon luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia ranta-alueita, sisälahtia ja saaristoa, joissa suoritettavat pienetkin ruoppaus- tai muut rantoja muokkaavat toimenpiteet voivat tuhota vesiluontoa ja sameuttaa vesiä. Tiheään asutuilla rannikkoseuduilla voi pohjasedimenteistä vapautua suuriakin määriä sedimentteihin hautautuneita raskasmetalleja ja muita ongelmajätteenä luokiteltavia myrkyllisiä aineita, kuten tributyyliini-yhdisteet (TBT). Samasta syystä maa-ainesten otto merialueilta tulisi olla ehdottomasti edustettuna suunnitelmassa ja toimenpiteissä. Helsyn mielestä pienimuotoistenkin muokkaustoimintojen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota ekologisiin tekijöihin ja luontoon kohdistuviin vaikutuksiin. Lisäksi Helsy kiinnittää huomiota toimenpide-ehdotusten puuttumiseen ruoppausmassojen mereen läjittämisen haittoja koskien. Kaupunkialueilta kerätyn lumen läjittämisestä Itämereen tulisi myös kokonaan luopua, sillä kerätty lumi sisältää suhteessa huomattavan määrän raskasmetalleja sekä muita epäpuhtauksia. Esimerkiksi Helsingin Vuosaaren sataman alueelta on keväisin irronnut mereen tällaisia "likaisia" lumikasoja, joiden kuljettamat epäpuhtaudet kulkeutuvat suoraan Itämereen. Tieliikenteen haitalliset päästöt pintavesiin tulisi ottaa huomioon suunniteltaessa uusia teitä, siltoja, tienpenkereitä sekä uutta asutusta.

Helsy on tyytyväinen toimenpide-ehdotuksista vesiliikenteen tuottaman ravinnekuormituksen vähentämiseen. Helsy pitää myös tärkeinä ehdotettuja toimenpiteitä (nopeusrajoitukset, väylien valinta, aaltojen aiheuttamiskielto), joilla pyritään ehkäisemään veneliikenteen tuottamien aaltojen aiheuttamaa rantojen eroosiota ja vaikutuksia rantojen ekosysteemeihin.

Suunnitelmassa on esitetty, että vesialueiden hyvä ekologinen tila saavutettaisiin Helsingin rannikkoalueilla vuoteen 2027 mennessä. Helsy katsoo määrääjän pidentämisen 12 vuodella olevan liikaa, esitetyt toimenpiteet pitää voida toteuttaa korkeintaan kuuden vuoden viiveellä, vuoteen 2021 mennessä. Suunnitelman mukaan Helsingin 'naapurijoen', Sipoonjoen (Natura 2000 -verkostossa) ravinnetilanteeseen ei tulisi puuttumaan ennen vuotta 2021! Sipoonjoki on kuitenkin suunnittelualueen huonokuntoisten jokien joukossa, ja sen vaikutukset ylettyvät voimakkaana nykyään Helsingille kuuluvalla Sipoon läntisen saariston vesialueelle saakka. Helsyn mielestä Sipoonjoen tilaa parantavien toimenpiteiden käyttöönottoa tulisi kiirehtiä, ja ravinnetilan korjaantumisen näkyä jo vuoteen 2015 mennessä. Lisäksi Sipoonlahden alue tulisi rauhoittaa venesatamatoiminnalta sekä liian lähelle rantaan sijoitettavalta asuntorakentamiselta, jotta alueen vesistön päästökuorma ei lisääntyisi. Yhdyskuntasuunnittelussa Sipoon liitosalueen ranta-alueilla tulisi yleisestikin välttää uusien asuntoalueiden kaavoittamista, ottaen huomioon luonnonsuojelu- ja tulva-alueiden suuren lukumäärän ja pinta-alan alueella.

Helsingissä 30.4.2009,

Kati Vierikko
puheenjohtaja

Markus Seppälä
sihteeri